

A ZALATNAI PLÉBÁNIA IRATAI**1722–1991****5,44 ifm**

Zalatna már a római korban nemes fémbányáinak köszönhetően virágzó bányatelep volt. I. Lajos magyar király külföldről származó bányász lakosait kiváltságokkal ruházta fel. Zalatna középkori katolikus lakói a hitújításkor reformátusok és lutheránusok lettek. A katolikus plébánia 1722-ben alakult újra. Templomát 1752–1753 között építették. Az 1800-as évek elején a középhajó roskadozása miatt újjáépítették. A templomot 1848–1849-ben a Petru Dobra (román forradalmár) vezette román felkelők felgyújtották és kirabolták, a híveket 1848. október 23-án lemészárolták. A még életben maradtak elmenekültek. (Az 1200 katolikus hívóból az érchegységbeli lázadók 1848 októberében hétszáz embert gyilkoltak meg.) A templomot két évvel később, 1851-re újították fel. A plébánia levéltára 1848-ban szintén a tűz martalékává vált.¹ Szerencsére az előre gondosan elrejtett eredeti anyakönyvek megmaradtak, amelyeket a plébánia újraalapítása óta, 1722-től vezettek.

Levéltárát 2002 októberében szállítottuk be Gyulafehérvárra, állapota megfelelő volt. Rendezését 2002 decemberében fejeztük be.

Egy évvel később, 2004. február 25-én, a plébánia fogadószobájában, egy széles terítővel betakart kanapé fiókos ágyneműtartójában megtaláltuk Zalatna 18–20. századi kötetes levéltári anyagát. Ezek a következőkből álltak: anyakönyvek 1756–1968 közötti időszakból, plébániai protokollumok (1850–1944) és egyháztanácsi jegyzőkönyvek (1932–1965), valamint egyéb gazdasági kimutatások – pénztári naplók, számadáskönyvek (1857–1883). A gyűjtőlevéltárak létrehozása, szervezése kapcsán értesültünk 2003 őszén a zalatnai plébánia átadása alkalmával végrehajtott leltározáskor a megtalált rejtett kincsekről. 2005-ben a plébánia padlásán előkerültek az egyházközség 19–20. századi iskolai és gazdasági iratai. A zalatnai plébániai archívum több alkalommal történt összegyűjtése is alátámaszta azt a tényt, hogy egy egyházközség levéltári gyűjteményének beszállítása a teljesség igényével nehezen valósítható meg a különböző és különleges őrzési helyek miatt is.

A levéltári feltárás legértékesebb darabjai az 1756. évtől kezdődő anyakönyveken kívül a historia domus (1857–1968) és egy 1850-ben – közvetlen a szabadságharc után – készített lélekösszeírás.

22/a. Anyakönyvek**1722–1990****6 doboz = 0,78 ifm****1. doboz.**

- a. kötet. Keresztelési anyakönyv 1722–1776
- b. kötet. Keresztelési anyakönyv 1756–1809; házassági anyakönyv 1756–1809; halotti anyakönyv 1756–1809; bérmlási anyakönyv 1787–1805; megtértek anyakönyve 1776–1824²

2. doboz.

¹ Kovács Gyárfás: *i.m.* 123–160; A zalatnai gyűjtogatásról, pusztításról lásd: Sávai János: *Jaj Ariénnek! Zalatna, 1848. október 23. (Reinhold-bagyaték)*. Szeged 1999; *Sematizmus*. 2000. 66.

² Díszes címodallal ellátott anyakönyve kétszer szerepelt kiállításon 2010-ben: Marosvásárhelyen és Sepsiszentgyörgyön.

- a. kötet. Megtértek anyakönyve 1824–1847; keresztelési-, házassági- és halotti anyakönyv 1810–1846; bérmlási anyakönyv 1818–1847; vegyes házasságok anyakönyve 1791–1834
 - b. kötet. Keresztelési-, házassági- és halotti anyakönyv 1847–1857; megtértek anyakönyve 1859–1915; bérmlási anyakönyv 1854–1911; vegyes házasságok anyakönyve 1835–1906; lélekösszeírás 1850
1. doboz.
 - a. kötet. Keresztelési anyakönyv 1857–1904 (eredeti)
 - b. kötet. Keresztelési anyakönyv 1857–1904 (másolat)
 - c. kötet. Halotti anyakönyv 1857–1915 (eredeti)
 - d. kötet. Halotti anyakönyv 1857–1915 (másolat)
 - e. kötet. Házassági anyakönyv 1857–1954
 - f. kötet. Bérmlási anyakönyv 1912–1958
 - g. kötet. Kitértek anyakönyve 1923–1962
 - h. kötet. Érvénytelen házasságok anyakönyve 1914–1968
 - i. kötet. Megtértek anyakönyve 1916–1972
 2. doboz.
 - a. kötet. Házassági anyakönyv 1895–1988
 - b. kötet. Keresztelési anyakönyv 1905–1990
 - c. kötet. Halotti anyakönyv 1916–1989
 - d. kötet. Vegyes házasságok anyakönyve 1925 (üres)
 - e. kötet. Házassági anyakönyvhöz személynévmutató 1857–1966
 - f. kötet. Házassági hirdetések könyve 1911–1958
 - g. kötet. Családkönyv 1964
 3. doboz.
 - anyakönyvi ügyekkel kapcsolatos iratok 1878–1977
 - kitéréssel, megtéréssel kapcsolatos okmányok 1897–1954
 4. doboz.
 - vegyes házassági anyakönyv 1824–1883
 - keresztelési igazolások 1824–1949
 - házassági igazolások 1926–1942
 - bérmlacédulák 1920–1958
 - halotti igazolások 1836–1861, 1903–1958
 - lélekösszeírások 1880, 19. század második fele
 - családlapok 18–20. század, 1932. u.

22/b. Plébániai iratok

1808–1989

10 doboz = 1,36 ifm

1. doboz. 1808, 1825–1826, 1830–1832, 1837, 1842–1843, 1847–1848, 1850–1869
2. doboz. 1870–1873, 1875–1892
3. doboz. 1893–1903
4. doboz. 1904–1913
5. doboz. 1914–1927
6. doboz. 1928–1937
7. doboz. 1938–1942
8. doboz. 1943–1952
9. doboz. 1953–1960, 1965–1990

Segédletek

1850–1989

1 doboz, 14 kötet = 0,26 ifm

- a. kötet. Iktatófüzet 1850–1870
 - b. kötet. Iktatófüzet 1875–1878
 - c. kötet. Iktatófüzet 1879
 - d. kötet. Iktatófüzet 1885–1889
 - e. kötet. Iktatófüzet 1890–1893. június
 - f. kötet. Iktatófüzet 1893. június–1894. december
 - g. kötet. Iktatófüzet 1895–1896. április
 - h. kötet. Iktatófüzet 1896. május–1898. július
 - i. kötet. Iktatófüzet 1898. július–1900. június
 - j. kötet. Iktatófüzet 1900. június–1902. április
 - k. kötet. Iktatófüzet 1902. április–1904. július
 - l. kötet. Iktatófüzet 1904. július–1907
 - m. kötet. Iktatófüzet 1908–1911
 - n. kötet. Levéltári jegyzék 1850–1886
10. doboz. Iktatókönyvek:
- a. kötet. 1912–1940. április
 - b. kötet. 1940. május–1945
 - c. kötet. 1946–1966
 - d. kötet. 1967–1989

22/c. Házasságügyi iratok

1848–1991

2 doboz = 0,24 ifm

- 1. doboz. 1848–1916
- 2. doboz.
 - házasságügyi iratok 1917–1961, 1990–1991
 - házassági peres iratok, felmentések 1848–1959

22/d. Iskolai iratok

1850–1905

3 doboz = 0,39 ifm

- 1. doboz.
 - iskolai anyakönyvek 1877/1878, 1879/1880, 1886–1893, 1903/1904
 - tanulói névjegyzékek, kimutatók 1855–1905
- 2. doboz.
 - mulasztási naplók 1860–1890
 - felvételi naplók 1877/1878, 1879/1880, 1884–1886
- 3. doboz.
 - iktatott iratok 1851–1856, 1862–1869, 1890–1892
 - iskolai vagyonelektárak 1876–1893
 - Balás Imre iskolai tanár könyvleltára 1832

- a normáliskola költségvetése 1850–1860 (restaurálandó!)

22/e. Alapítványokkal kapcsolatos iratok

1855–1962

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz. Alapítványokkal kapcsolatos iratok 1855–1962.

22/f. Gazdasági iratok

1847–1990

15 doboz = 1,93 ifm

1. doboz. Pénztárnaplók:
 - a. kötet. 1857–1883
 - b. kötet. 1884–1910
 - c. kötet. 1914–1928
 - d. kötet. 1930
 - e. kötet. 1931
 - f. kötet. 1932
 - g. kötet. 1933–1941
 - h. kötet. 1929–1948
2. doboz. Pénztárnaplók:
 - a. kötet. 1943–1949
 - b. kötet. 1949–1951
 - c. kötet. 1952–1960
 - d. kötet. 1953–1955
 - e. kötet. 1956–1961
 - f. kötet. 1962–1969
 - g. kötet. 1969–1978
 - h. kötet. 1980
3. doboz. Költségvetések 1980–1990
4. doboz.
 - pénztárnaplók 1881–1932
 - rovatos adósok kimutatása 1884–1910
5. doboz.
 - gazdasági kimutatások 1859–1948
 - költségvetések 1904–1950
 - vagyonkimutatások 1896, 1948
 - számadások 1917–1922
 - püspöki felmentvények számadás alól 1861, 1885–1909
 - adósok jegyzéke és egyéb gazdasági iratok 1853–1879
 - könyvleltárak 1886, 1924
6. doboz. A plébániai épületek javításával, építésével kapcsolatos iratok 1929–1968, 1970
7. doboz.
 - leltárak 1847–1977
 - a Kálmán-kereszt ügye 1881
 - a temetőszövény kerítése 1879

- harangokkal kapcsolatos iratok 1909
 - az orgonával kapcsolatos iratok 1896–1938
 - a templomtoronyra vonatkozó iratok 1929
8. doboz. Számlák, nyugták 1900–1919
 9. doboz. Számlák, nyugták 1920–1929
 10. doboz. Számlák, nyugták 1930–1939
 11. doboz. Számlák, nyugták 1940–1949
 12. doboz. Számlák, nyugták 1950–1959
 13. doboz. Számlák, nyugták 1950–1959
 14. doboz.
 - számlák, nyugták 1960–1990
 - tartalékokról kimutatás 1941–1958
 15. doboz.
 - postakönyvek 1892–1907, 1907–1939, 1941–1969
 - egyházadó-jegyzékek 1931–1969

22/g. Tematikusan rendezett kötetek

1850–1984

3 doboz = 0,36 ifm

1. doboz. Historia domus:
 - a. kötet. 1857–1968
 - b. kötet. 1960–1968
2. doboz.
 - a. kötet. Királyi és püspöki rendeletek protokolluma 1850–1928
 - b. kötet. Királyi és püspöki rendeletek protokolluma 1918–1944
 - c. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1885–1931
 - d. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1932–1965
 - e. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1966–1989
3. doboz.
 - a. kötet. A zalatnai szegény tanulókat segélyező Nőegylet jegyzőkönyve 1886–1926
 - b. kötet. Hittanórai napló 1914–1919
 - c. kötet. Az Oltáregyesület jegyzőkönyve 1898–1931
 - d. kötet. Az Oltáregyesület jegyzőkönyve 1931–1949
 - e. kötet. Az Oltáregyesület pénztáraplója 1925–1969
 - f. kötet. Hirdetések jegyzéke 1925–1984
 - g. kötet. Betegellátási füzet 1970–1972
 - h. kötet. Prédikációk, kántorkönyv

22/h. Vegyes, tematikusan rendezett iratok

1752–1965

3 doboz = 0,38 ifm

1. doboz.
 - Zalatna kincstári jogaira és terheire vonatkozó iratok jegyzéke 1752–1800
 - várostérképek, részlettérképek 20. század eleje
 - pro domo feljegyzések, vagyoni jegyzékek 1944–1965

2. doboz.

- hitbuzgalmi egyesületekre vonatkozó iratok: Szent Vince Egylet 1915, Temetkezési Egylet 1861, Zalatnai Szépítő Egylet 1902, egyéb egyletek iratai 19. század vége
- az Oltáregyletre vonatkozó iratok 1898–1932
- egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvek fogalmazványai 1886–1889, 1939–1958, 1960

3. doboz. Különféle nyomtatványok, újságok, kéziratok 19–20. század

22/i. Kicsid Géza (1888–1969)³ személyi hagyatéka

1897–1969

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz. Kicsid Géza (1888–1969) zalatnai plébános személyi hagyatéka:

- magánnapló 1937
- nyugdíjügyek 1957–1966
- gyászjelentés-gyűjtemény 1897–1969
- meghalt papok névsora 1914–1968
- prédikációk 1941–1948
- vegyes személyi iratok 1940–1950-es évek

³ Kicsid Géza (szül. Gelencén, 1888. okt. 9.) gimnáziumi tanulmányait Nagyszebenben és Brassóban, teológiai tanulmányait Gyulafehérváron végezte. 1913-ban szentelték pappá. Szolgálati helyei: Altorja, Gyergyóremete, Egrestő, Zetelaka, Marosvásárhely, Nagyszeben-külváros, Marosjára, Hosszúaszó, Maroshévíz, Petrilla, Madéfalva, Vulkán. 1941-től Zalatna plébánosa egészen haláláig, 1969. május 8-ig. (Ferenczi Sándor: *i.m.* 298.)